

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt II. De Charitate ferventi erga infidelium conversionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

benè ratiōne preces, ab eo, qui dives est in misericordia, & propter nimiam charitatem suam, cum & ipsi essent mortui, convivificavit nos Christo, repulsam ferant.

CAPVT II

De Charitate ferventi erga infidelium conversionem.

Non vulgaris divinæ charitatis modus, sed charitas ultra modum requiritur: ut qui de missionibus cogitant, animis Apostolicis mundum amplectantur universum, more illius, qui cum abesset, agebat: *Os nostrum patet ad vos, O Corinthii, cor nostrum dilatatum est.* Nulla enim totius orbis gens, quantum vis fera esse debet, cui non & ora, & corda vitorum Apostolicorum Charitas igne patefacta, & velut eliquata dehiscant.

Et quidem cum in eo charitatis lex posita sit, ut aeternæ felicitatis consortium iis, qui ejus participes fieri possunt, efficaciter optemus: salus universorum hominum impensissimè à Christi ministris cupienda, & votis ardentissimis efflagitanda est. Quis de re, qui mittendi sunt, læpissimè, ac ferè admodum cogitare, & se ad opus tam gloriosum frequentissimis actibus excitare, studio- rumque laborem eò dirigere debent.

Cum verò ad charitatis mensuram de proximorum interitu moror & dolor accrescant, funestissimum tot hominum interitum lacrymis prosequantur; & ad maturandam eorum, qui nondum interierunt, salutem creberrimis desideris, & pænis ultro susceptis indefessè contendunt.

Ex divinæ charitatis visceribus zelus erumpit: quo Fratres mittendi adeò flagrare debent, ut egrè ferant JESU Christi dulcissimi Dei, ac Redemptoris nostri tot hostes esse, qui cum intemperate ejus sponsa, Romana scilicet Ecclesia, bellum perenne gerant. Dolendum est quippe in universo terrarum orbe præter Italiam, & Hispaniam vix unam vel alteram urbem in vastissimis regionibus divino munere à communi ethnicismi, hæresis, aut schismatis diluvio præservatam reperiri. Dolendum præterea in paucissimis iis regnis, qui universalis eluvio non obruit, veros Dei amicos, velut sidera quædam, rarè admodum intermicare: communis enim Christianorum vivendi ratio sic sceleribus deformata est, ut modicam sempiternæ salutis spem generet. Tam lata est via, quæ ducit ad interitum.

Cum ergò veris DEI amicis exploratum sit, à quot & quam lævis hostibus pusillus Christi grex oblideatur, ardentissimè optare debent eos hostes non ferro, sed ligno, hac mitissima crucis disciplina, subjugare, & Ecclesiæ fœderatos efficere. Frequens autem rei tantæ meditatio zelum procul dubio excitabit, & tantæ calamitatis, quæ orbem pervasit, sensum augebit. Hujus ardentis animarum zeli exemplar clarissimum extitit Paulus Apostolus, de quo sic scribit Chrysostomus. 2. Cor. 11. *Quis inquit, infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non uror? non dixit, & ego non molestia afficior: sed ego non uror, Urendi verbo, ostendere volens summum dolorem. Et rursus scribens in alia Epistola dicit: Sine nobis regnavistis, & utinam regnavissetis. Et rursus: Nunc vivimus si vos staretis in Domino; unde quanto opere studebat ut res fratrum se rectè haberent, qui nec vivere quidem se existimabat,*

si illi non essent salvi. Homo qui fuerat raptus ad tertium celum & delatus in paradysum, & qui suis particeps mysteriorum ineffabilium, & tantam apud DEUM assecutus erat fiduciam, illorum bonorum sensum non valde accipiebat, nisi etiam vidisset fratres secum esse salvos. Sciebas enim aperitè charitate nihil esse majus, neque quod sic cum ea conferendum, nec ipsum quidem martyrium, quod est summa bonorum. Nam charitas quidem absque martyrio facit Christi discipulos, martyrium autem sine charitate non potest hoc facere. Hæc S. Chrysostomus, qui pluribus locis, cum de S. Pauli charitate adversus proximos loquitur, ita esse rursus spiritu, adeò alta admiratione tantæ charitatis suspenditur, & abripitur animo, ut vix se ipsum capiat: præsertim cum illud explicat: *Operabam anachemam fieri, à Christo, (hoc est, inquit, carere aeterna remuneratione, & Christi præsentis conspectu) pro fratribus meis, qui sunt cognati mei secundum carnem, qui sunt Israelitæ.* Sic exponit in Commentarijs Epistola ad Romanos: *Operabat in gehennam mitti, & iudicium subire perpetuum, pro eorum salute, à quibus fuit sæpè lapidatus, qui eum interficere contenderant, ut bis tantarum ei auctores afflictionum, per fidem corpori Christi jungerentur. Quis ita dilexit Christum? si tamen hac dilectione & amore majus est aliquid nuncupandum. Quæ tamen omnia anachemata operabat apostolus, modò nulla sua culpa contingerent.*

Ad hanc igitur ardentem proximorum charitatem in ministris sancti Evangelij primò maxime spectat, ut eorum animus paratus ac promptus sit, pro animarum salute quælibet adversa perferendi, exemplo Christi Domini, & plurimorum aliorum Christi militum charitate ferventium, de quibus fuit primo lib. disseruimus.

Secundò hujus proximorum charitatis proprium est, progredi in eorum amore, quamvis ipsi non vicem ferant, minusque officio nostro proficiant ij, quos in Domino diligimus, & quorum causa laboramus: exemplo Apostoli, qui sic scribit 2. Cor. 12. *Ego autem libentissimè impendat, & superimpendat ipsi pro animabus vestris, licet plus vos diligens minus diligar. Considera, ait Chrysostomus, quos gradus commemorat: licet accipere, ipse autem non accipiebat; ecce primum opus bonum: & quamvis inopia premeretur; ecce secundum: Et illi prædicans, in tertium: Et impendit; ecce quartum: & non simpliciter abicit, sed cum incremento; ecce quintum: & non solum pecuniam, sed & seipsum; in sextum: & his qui non valde diligebantur; ecce septimum: & his qui valde diligebantur; ecce octavum. Hoc sane & nos imitemur.* Hæc S. Pater.

Tertio ardentis charitatis circa proximos, est eorum commiseratio calamitatis, perinde ac nostri, ut manifestè testimonio illo Pauli supra adducto demonstratur: *Quis infirmatur & ego non infirmor? Ac denique omnes injurias criminaque alterius nobis illata, ex animo condonare, idque non semel aut iterum, sed quotiescumque ille peccaverit in nos.*

Hæc sunt perfectæ charitatis proximorum indicia, quibus præditi esse debent Evangelizantes Christum Dominum, in quo hæc & plurima alia multò majora charitatis signa præclara inventa sunt, zelo animarum ita exarsit, ut coarctaretur, ut ipse ait, donec baptismo sanguinis sui pro eorum salute ablutus, se ipsum Patris hostiam viventem immolaret. Passionem & mortem probroffissimam obivit, spontè libensque & gaudens sustinuit, quod optavit ardentem, ut opprobria exprobrantium Deo in ipsum reciderent omnia, fieretque unus pro omnium gloria, opprobrium hominum,

Vid. Cap. 3. & 4. part. 1. Instru- tionis Missionario- rum Joan. à Jesu Maria.

Rom. 9.

2. Cor. 12.

2. Cor. 11

minum, & abjectio plebis. Quam verò constanter in amore ingratissimæ & pestimæ gentis perseveraverit, quam ardentem necematus, & capitalissimo odio habitus ab inimicis, civibus, & popularibus suis, inimicos ipse dilexerit, quam facilis ad ignoscendum fuisset hostibus, & interfectoibus immanissimis & efferratissimis, fuerit in ipso fervore tanti sceleris mortis suæ, locupletissimè testatur, vel una ejus oratio: *Pater dimitte illu, quia nesciunt quid faciunt.*

CAPVT III.

De beneficentia erga infideles exercenda.

Nihil æquè juvat ad Barbarorum fidem benevolentiamque conciliandam, quam erga ipsos beneficentia, quæ à charitate ortum habet: dei enim non potest, quam sit ad persuadendum efficax charitas, & viscera digna Apostolo, juncta simul cum beneficentia: beneficentiam autem appello, qua fructum salutis fortunisque consulimus. Hanc in omni Rectore adversus subditos magnopere necessariam esse eleganter Gregorius ostendit: *Egentiu (inquit) mentem doctrina sermo non penetrat, si hunc apud eju animu manus misericordie non commendat. Tunc autem verbi semen facile germinat, quando hoc in audientiu pectore pietas predicantis rigat. Nam quasi jure, ut diximus, à percipiendis prædicatione gregu animu frangitur, si cura exterioris subsidij à Pastore negligatur. Quare si lucra animarum sitimus, compendiaris via beneficentia est: ea enim facile animos expugnat ac devincit, quicquid vult copiose perorat, atque persuadet. Nam idè Christi Apostolorumque signa tam ad fidem astruendam fieri potentia, quod omnia pænè hominum utilitati impenderentur. Inde facile ac libenter conciliati animi hominum salutis consilia ab optimè de se meritè hauriebant: mortuos, inquit, suscite, leprosos mundate, infirmos curate, demones ejcite, & ad cornulum omnium, quod gratis accepistis, gratis date. Hoc extremum si sinceritate Evangelio digna in Dei præconibus gentes cernerent, quamvis barbare, quamvis feræ, brevi profecto mansuescerent, omnique illa feritate deposita, lenissimo Christi jago victa colla submitterent. Et canes, & pilces, & ipsi immanes leones beneficia sentiunt, & eà gratitudinis suæ argumenta historicis conscribenda dederunt, quæ homines nisi flectant, saxos planè monstrant.*

Habemus etiam in hoc exemplum, quod Apostolus Paulus in procurandis proximorum subsidij etiam terrenis edidit: *In carnalibus*, ait S. Chrysolost. Hom. 37 de laudibus Pauli, *non in spiritualibus solum plurima sollicitudinis ac providentia sua documenta præstabat. Audi quomodo pro una muliere ad universum scribat populum: Commendo autem vobis Phaben sororem meam, qua est in ministerio Ecclesie, qua est in Cenchris, ut eam suscipiat in Domino dignam sanctu, & assistat ei, in negotio quocunque vestri indigerit. Et iterum: Nostis, ait, domum Stephanæ, ut & vos subditi sitis hujusmodi. Et rursum. Cognoscite, qua hujusmodi sunt. Post confirmans idem exemplo Eliæ Prophetæ, addit: *nec de viatico illorum quos evocabat curam gerere designatus est. Tito scribens, ait: Zenam legi peritum, & Apollo sollicitè præ Thom. à Jesu Oper. Tom. I.**

mitte, ut nil illu desit, etc. Qui autem pro uno servulo fugitivo Onesimo, & qui ex rebus Domini multa substraxerat, integram omnique assidu epistolam plenam ad Philem sine cunctatione composuit, qualis circa alios fuerit perpende. Unum enim ille pudore dignum putavit, aliquid scilicet pro cuiuslibet salute negligere. Propter hoc agebat omnia, nec omnino quicquam prohibu, qui salvandi erant, cunctabatur impendere, non verba, non pecunias, non corpus ipsum. Quoniam, inquit, libenter impendam, & superimpendam ipse pro animabus vestris. Hæc enim expeditissima ad conciliandos Evangelio homines via est. Sentiant Infideles, sentiant Catechumeni, sentiant Neophyti, patrem & advocatum. Pro ijs sæpè impellet apud Ducem & Magistratum, hos à militum injuriis tueatur, horum egestati consolat, vel propria mendicitate. Si quid acerbius designandum erit in aliquem, hujus ipse administer non sit. Thesaurizet potius filius parens, ac non solum sua, sed & felibenter impendat, & superimpendat pro animabus eorum, licet plus diligens minus ipse diligatur: neque datum requirat, sed fructum.

Præterea in Christianis non solum barbarissimæ nationes, sed & Japonenses, & Chinentes nihil ita suspiciunt atque admirantur, quam beneficentiam, & liberalitatem: præsertim cum eà ad se redundare perspexerint: quia in et illos, maxime veid inter Indos, Stipem vilem, aut pusillum frumenti, qui ulro alteri præbeat vix invenitur: sunt enim in ægrotos parum misericordes, in senes, & egentes illiberales, in oppressos laboribus & arumnis, inhumani. In contrariis igitur ministeriis resplendat Christiana charitas, quæ in beneficentia sita est: quæ excolenda & verbis & factis à ministro Christi. Quare ejus studium in conversione infidelium inter alia sit, operari bonum ad omnes; neque pigeat Evangelij ministrum ægrotos visitare, xenio aliquo recreare, famelicum cibario saltem pane pascere, nudum operire, pauperem, cui non est adjuvor, à divitiarum calumniis & potentia eipere, pro afflictis Principem Magistratumve convenire, cælibes matrimonio honestè quaesito collocare, rem familiarem consilio augere, morientibus sedulo & benignè assistere, sepulturam curare, eos qui quaeruntur ad mortem eripere, lites & dissidia componere: omni denique officij genere cumulatè prosequi: siquidem certissimè sciat Christo Christianæque Religionis honorem maximum ad spiritualem fratrum salutem viam apertam, sibi præmium copiosum parari: si verum illud est quod veritas ipsa dixit Matth. 25. *Quod minimis istu fecistis, mihi fecistis.*

CAPVT IV.

Oportere Ministros ante omnia sibi ipsis attendere.

Primum, & ante omnia præ oculis habendum est, ne zelus alios promovendi, sive ad fidem convertendi, aded fervens & ardens sit, ut sui jara à Ministris neglecta alijs existiment se commodè posse consulere: nam & charitas, quæ tanta ac tam præclara virtus est, ordinata esse debet, idque aded necessarium esse, ut si ordinata non sit, nec charitas quidem sit, sed aliquis alius effectus charitatem simulans. Ordo autem præcipuus hic est, ut in ijs